

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА
за подпроектот
“Подобрување на пристапности и атрактивност на “Сончева езерска населба
мантово“ и околината

Јули 2018, Конче

Содржина

1. ВОВЕД	3
2. ОПИС НА ПРОЕКТОТ	5
2.1 ВОВЕД	5
2.2 ЛОКАЦИЈА НА ПРОЕКТОТ	5
2.3 ТЕХНИЧКИ И ТЕХНОЛОШКИ ОПИС НА АКТИВНОСТИТЕ	8
3. ПОЛИТИКА, ПРАВНА И АДМИНИСТРАТИВНА РАМКА	10
3.1 ЈАВНИ КОНСУЛТАЦИИ ОКОЛУ ПЛАНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ЗА ПРОЕКТОТ	13
4. ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ	15
5. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	22
5.1 ЕМИСИИ	22
5.1.1 Емисии во воздухот	22
5.1.2 Загадување на водата	24
5.2 СОЗДАВАЊЕ И УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД	25
5.3 ЕМИСИИ ВО ПОЧВАТА	27
5.4 БУЧАВА И ВИБРАЦИИ	27
5.5 БИОДИВЕРЗИТЕТ (ФЛОРА И ФАУНА)	29
5.6 СОЦИЈАЛНИ ВЛИЈАНИЈА	29
6. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЈА	30
6.1 Воздух	30
6.2 Вода	30
6.3 Почва	31
6.4 БУЧАВА	32
6.5 ОТПАД	32
6.6 БИОДИВЕРЗИТЕТ (ФЛОРА И ФАУНА)	33
7. ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ	34
8. АКТИВНОСТИ ЗА СЛЕДЕЊЕ	54

1. Вовед

Проектот за локална и регионална конкурентност (ПЛРК) е четиригодишна операција за инвестирање, поддржана од страна на Европската Унија што користи фондови од ИПА 2 наменети за компетитивност и иновации во Македонија. Со ПЛРК ќе се управува како со хибриден труст фонд и ќе се состои од четири компоненти и ќе биде извршен од страна на Светската банка и Владата на Република Македонија. Проектот ќе овозможи средства за инвестирање и градење капацитети за поддршка на растот на секторот, за инвестирање во дестинации и создавање просперитет во одредени дестинации. На регионално и локално ниво, проектот ќе поддржи одбрани туристички дестинации во земјата преку комбинација од техничка помош за подобрување на управувањето со дестинацијата, за инвестирање во инфраструктурата и инвестирање во поврзување и иновирање. Инвестирањето ќе биде извршено преку шема на грантови за регионалните туристички чинители, како на пример општините, институциите, НВО и приватниот сектор. Овој план за управување со животната средина и социјалните аспекти е подготвен за активностите што се извршени за подпроектот Подобрување на пристапност и атрактивност на „Сончева езерска населба Мантово“ и околината. ПУЖС го претставува документот за животната средина кој се состои од опис на проектот, технички детали, обем, средина и локација, врз основа на што се проценуваат ризиците по животната средина и социјалните ризици и мерките за избегнување и ублажување на истите. Применувањето на мерките за ублажување на воочените ризици и проблеми што се наведени во ПУЖС е задолжително. ПУЖС е подготвен во согласност со Рамката за управување со животната средина и социјалните прашања (ЕСМФ) која го регулира спроведувањето на проектот. Сите активности на потпроектот мора да се имплементираат во согласност со ЕСМФ.

Езерото Мантово според сите карактеристики се смета за туристички локалитет со најголем потенцијал на подрачјето на Општина Конче, односно езерото и неговата околина е туристички ресурс врз кој општината планира да го развива туризмот. Езерото се наоѓа на одалеченост од 15 km од Конче, 18 km од Радовиш и 25 km од Штип, со што го прави атрактивно за посетители од пошироката околина. До самото езеро, се наоѓа „Сончева езерска населба Мантово“ со постоечки урбанистички план.

Со потпроектот ќе се елиминира недостатокот на пристапност и атрактивност до природните убавини во околината на езерото Мантово, вклучувајќи рехабилитација на патот, мапирање и обележување на пешачки патеки, поставување осветлување, урбана опрема и промоција на локалитетот. Приоритетни сегменти кои се таргетираат: домашни и регионални туристи на краток одмор, како и независни активни туристи. На почетокот ќе бидат цел еднодневни тури, со можност за продолжување на престојот.

Природата на проектот го таргетира езерото Мантово, односно надминување на ограниченоста за пристап и достапност до автентични природни убавини и активности кои

се драгоцен ресурс во општината, а кои не се доволно експонирани во рамки на дестинацијата. Во овој момент ограничени се инвестициите во инфраструктурата насочени кон целните сегменти, поради што не е даден приоритет на развивање туристички дестинации и атрактивности во природа.

Со надминување на овие недостатоци, потпроектот ќе придонесе кон зголемување на атрактивноста, а со тоа и зголемување на бројот на туристите и економските активности во општината.

2. Опис на проектот

2.1 Вовед

По утврдениот туристички потенцијал на акумулацијата Мантово, општина Конче започна со подготовка на проектна документација со цел подобрување на пристапноста и достапноста до туристичката локација и зголемување на нејзината атрактивност. Постигањето на оваа цел е предвидено да се одвива преку: Задоволување на потребите и очекувањата на приоритетните пазарни сегменти и посетителите преку активности во рамки на туристичката локација; Подобрување на туристичката инфраструктура преку пристапност до туристичката локација за рекреација и одмор на потенцијалните посетители и Промоција на туристичката локација преку дистрибуција на информации (печатени и електронски).

Реализација на зацртаните проектни цели се очекува да резултира со следниве резултати:

- Рехабилитацијата на локалниот пат Брана Мантово – село Габревци во должина од 6.575 метри заради обезбедување безбеден пристап до езерото Мантово;
- Мапирани и обележани 2 пешачки патеки. Една на локалитетот „Чуката“ со должина 1.000 м и втора патека „Сончева езерска населба Мантово“ („Влашки колиби“ – езеро Мантово) со должина 2.000 м;
- Обезбедена атрактивност на локалитет „Влашки колиби – Манастир Св. Ѓорѓи“ преку осветлување на локалитетот;
- Инсталирана урбана опрема (клупи и корпи за отпадоци);

2.2 Локација на проектот

Локален пат Брана Мантово – село Габревци

Трасата на локалниот пат Брана Мантово – село Габревци е лоцирана на југозападно ориентираните падини покрај десниот брег на Лаковичка Река односно хидроакумулацијата Мантово. Трасата е дефинирана со избор на фиксни точки одредени врз основа на конфигурацијата на теренот согледани во ситуационите подлоги и рекогносцирање на теренот извршено од страна на проектантот. Теренот низ кој е повлечена трасата претежно се напуштени ниви со низок бонитет, ретки шуми, утрина и пасишта.

Пешачка патека до Тесковечка Чука:

Пешачката патека е постоечка. Заполнува од локалниот пат приближно од стационожа km 2+850 и продолжува кон врвот на возвишението Тесковечка Чука

Патека „Влашки колиби – Манастир Св. Ѓорѓи“:

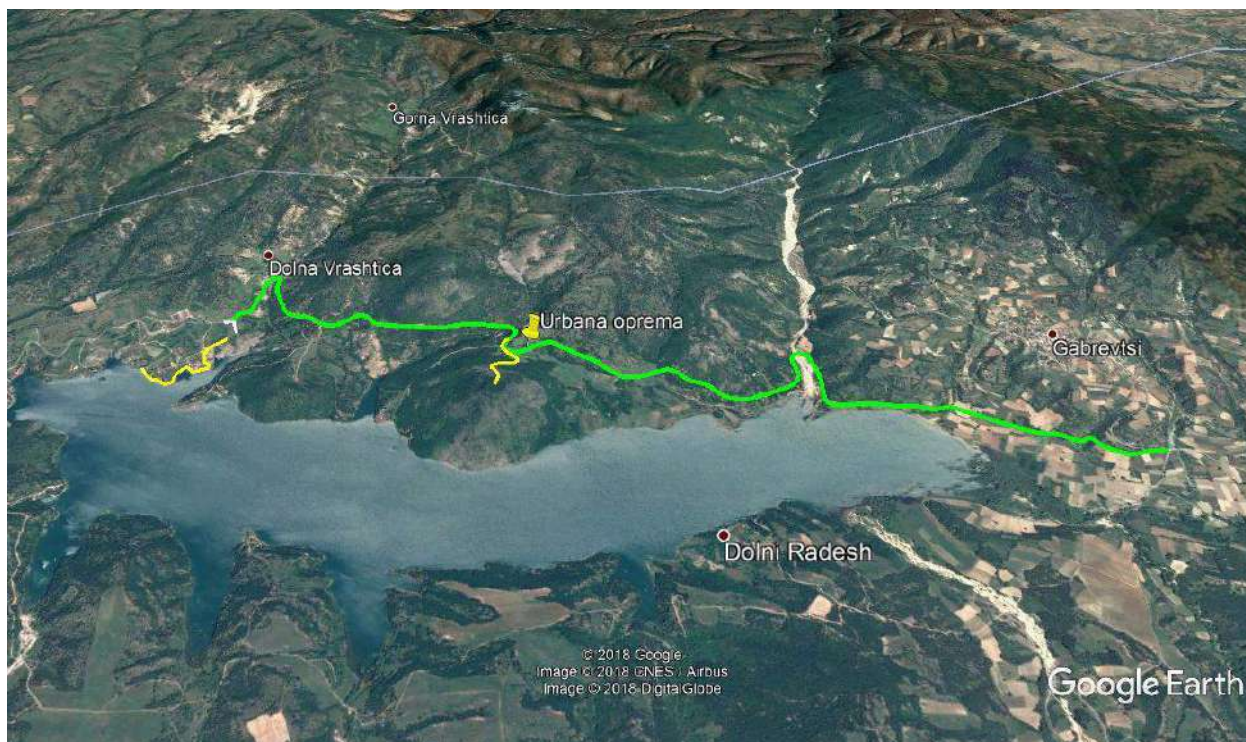
Пешачката патека е постоечка. Започнува од локалитетот Влашки колиби и се движи по брегот на акумулацијата Мантово.

Осветлување на локалитет Влашки Колиби:

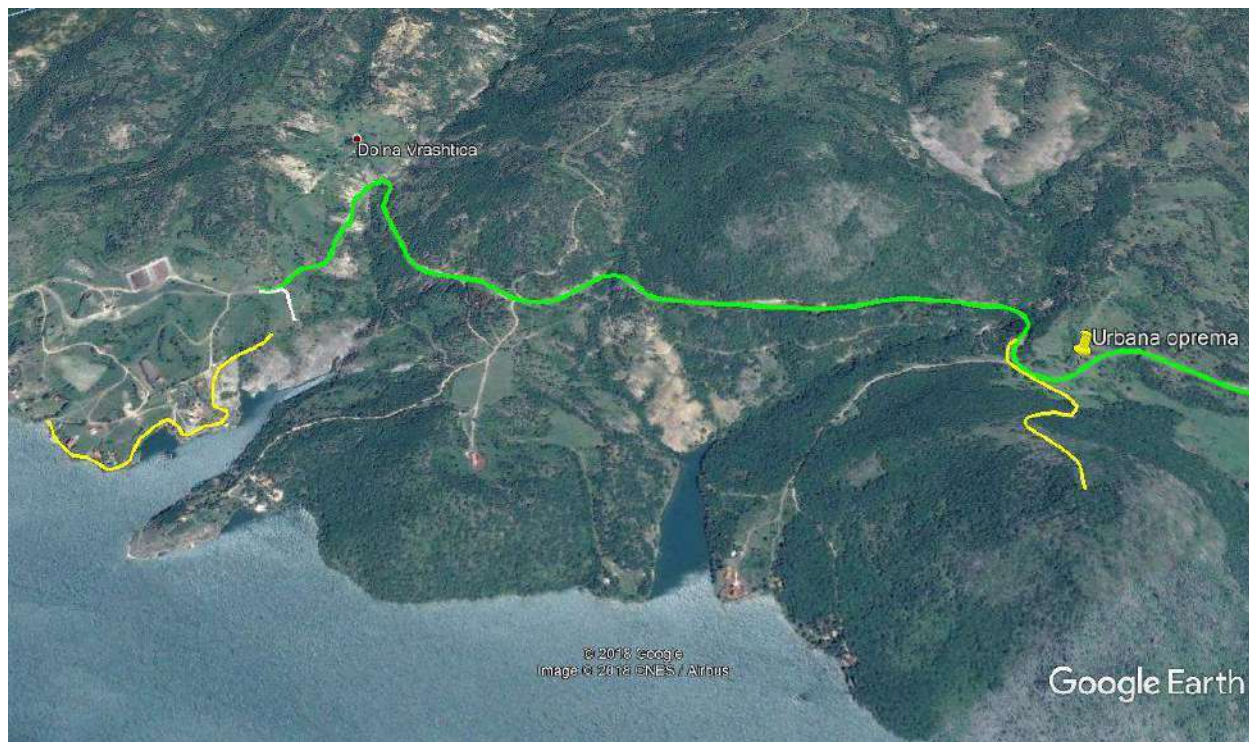
Обезбедена атрактивност на локалитет „Влашки колиби – Манастир Св. Ѓорѓи“ преку осветлување на локалитетот

Урбана опрема:

Предвидено е поставување на урбана опрема, клупи и канти за отпадоци во близина на локалниот пат приближно на стационача km 3+300.

Слика 1 Сателитски приказ на целокупните проектни активности (Извор: Goggle Earth)

Слика 2 Сателитски приказ на дел од локалниот пат, пешачките патеки (жолта боја), осветлувањето (бела боја) и локациј предвидена за поставување на урбана опрема (Извор: Goggle Earth)

Предметните локации, според податоците на Агенцијата за катастар на недвижности на Р. Македонија (www.katastar.gov.mk), опфаќаат поголем број на Катастарски парцели кои влегуваат во границите на Општина Конче. Во продолжение е даден приказ на Катастарските парцели на кои ќе се реализираат проектните активности:

Тековен сопственик на патот „Брана Мантово – село Габревци“ е Општина Конче.

Сопственик на останатите локации каде се предвидени интервенции е Република Македонија. Трасата на патеката „Чуката“ (патека 1) ги опфаќа :

КП бр. 1620 и 1621 запишана во имотен лист бр.2 и бр. 3, КО Долна Враштица, сопственост на Р.Македонија.

Трасата на патеката „Влашки колиби – езеро Мантово“ (патека 2) ги опфаќа:

КП бр. 936 запишана во имотен лист бр.16, КО Долна Враштица сопственост на Република Македонија.

КП бр. 434 запишана во имотен лист бр.19, КО Долна Враштица сопственост на Република Македонија.

КП бр. 218 запишана во имотен лист бр.35, КО Долна Враштица сопственост на Република Македонија.

КП бр. 226 запишана во имотен лист бр.51, КО Долна Враштица сопственост на Република Македонија.

КП бр. 217 запишана во имотен лист бр.120, КО Долна Враштица сопственост на Република Македонија.

КП бр. 976, 977, 110, 933, 934, 225 и 220 запишана во имотен лист бр.17, КО Долна Враштица сопственост на Република Македонија.

2.3 Технички и технолошки опис на активностите

Локален пат Брана Мантово – село Габревци

Хоризонтално решение: Хоризонталните елементи-кривини со кои е конструирана трасата, одговараат за брзина $V=40(30)$ км/ч. Брзина $V=40$ км/ч подразбира примена на $R_{min}=45m$ со $q=7\%$ што во принцип е испочитувано.

Санирањето на оштетени сегменти се планира со замена на постоечкиот тампонски слој со нов слој тампон $d=30cm$ од дробен камен со $CBR>20\%$. Дополнително на местата каде е планирана замена на постоечката асфалтна површина се предвидува целосно отстранување на постоечката оштетена асфалтна површина и замена со нов слој асфалт со слој ист како претходниот $d=7cm$ со асфалт BNHS-16. По санирањето на оштетените делови на патот, целата асфалтна површина се прска со битуменска емулзија врз која се асфалтира нов слој асфалт BNHS-16 во слој од $dd=5cm$.

Вертикално - нивелационо решение Нивелетата на патот предодредена е со хоризонталниот ток на трасата и избраните фиксни точки низ кои трасата е повлечена. Со тоа е условено местимично подигање и спуштање на нивелетата пратејќи ја конфигурацијата на теренот долж трасата.

Висинските коти на нивелетата се во границите од 453.00 на почеток до 476.00 на км 2+950. Во продолжение нивелетата се спушта 424.30 на крајот од трасата.

Нивелетата е конструирана со правци и кривини кои се во согласност со рангот на патот и проектната брзина. Максимално применетиот надолжен наклон изнесува 10% тоа, а минимален 0.3%.

Витоперењето на коловозот извршено е со попречни наклони за $V=40km/h$, а кај исклучително применетите хоризонтални кривини за $V=30km/h$.

Решение на поречниот профил: Со својата местоположба оваа патна врска во перспектива може да прерасне во ранг на регионален пат што е коментарирано и во воведниот дел од овој извештај. Сепак попречниот профил на патот како прва фаза со овој проект

- коловоз со една сообраќајна лента $1 \times 3.50 = 4.50m$

- банкини $2 \times 0.50 = 1.00\text{м}$

Одводнување: Одводнувањето е решено со попречните и подолжните наклони на самата коловозна конструкција. Во овој проект предвидено е целосно чистење на каналите долж трасата со што истите ќе можат нормално да функционираат. Дополнително предвидено е изработка на АБ пропуст од два цевasti профили $\Phi 1000$ на стационача $\text{km } 6+790.00$ комплет со влезна и излезна глава.

Пешачка патека до Тесковечка Чука:

Пешачката патека е постоечка. Заполнува од локалниот пат приближно од стационача $\text{km } 2+850$ и продолжува кон врвот на возвишението Тесковечка Чука. Патека е со должина од 1 km . За истата е предвидено порамнување и одбележување на патеката

Патека „Влашки колиби – Манастир Св. Ѓорѓи“:

Пешачката патека е постоечка. Започнува од локалитетот Влашки колиби и се движи по брегот на акумулацијата Мантово. Патека е со должина од 2 km . За истата е предвидено порамнување и одбележување на патеката

Осветлување на локалитет Влашки Колиби:

Обезбедена атрактивност на локалитет „Влашки колиби“ преку осветлување на локалитетот. Предвидено е приклучок, инсталација и поставување на канделабри

Урбана опрема:

Предвидено е набавка и монтажа на 10 клупи и набавка и монтажа на 20 корпи за отпадоци.

3. Политика, правна и административна рамка

Процесот на оцена на животната средина служи како примарна придонес во процесот на одлуки од страна на македонските власти, кои треба да го одобрат проектот пред истиот да биде изграден и да работи, од страна на Светската банка која обезбедува финансиски средства за овој проект.

Национална правна рамка

Процедурата за оцена на влијанието врз животната средина е пропишана во Законот за животна средина – Службен весник бр. 53/05, 81/05 24/07, 159/08 и 83/09; 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 163/13, 42/14, 129/15 и 39/16 (Поглавје XI / членови 76-94) каде што барањата на директивите на ЕУ за ОВЖС (Директивата 85/337 / ЕЕЗ изменета со Директивите 97/11 / ЕЗ, 2003/35 / ЕЗ и 2009/31 / ЕЗ) се транспонирани.

Постапката започнува кога Инвеститорот (Подносителот на проект) кој има намера да спроведе проект поднесува Писмо за намери во писмена и електронска форма до Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП - Дирекција / Управа за животна средина), кој е надлежен орган за целата процедура. Управата за животна средина е должна да даде повратна информација за конкретното барање дали треба или не треба да развие СОЖС, ОВЖС или елаборат за заштита на животната средина.

Постапката за скрининг е фаза во која МЖСПП утврдува дали треба да се спроведе СОВЖС, ОВЖС или елаборат или не за одреден проект. За развој на проекти кои не спаѓаат во листата на проекти за кои треба да се спроведе постапката за ОВЖС (мали проекти), постои потреба за изработка на Елаборат за заштита на животната средина - Извештај за оцена на влијанието врз животната средина (Извештај за ОВЖС) "(релевантни за проектите од категорија Б според процедурата за оцена на животната средина на СБ ОП 4.0.1).

Во текот на етапата за проверка на Процедурата за оцена на влијанието на животна средина, во случај на одлука дека нема потреба за Процедурата за оцена на влијанието на животна средина, инвеститорот треба да изготвува Извештај за оцена на влијанието за животна средина – Елаборат. Оваа процедура е задолжителна за мали проекти (пр. Реконструкција на локални улици, изградба на системи водоснабдување, канализација, и др) кои предизвикуваат кратко трајни и минорни негативни влијание врз животната средина.

Постојат два Правилника за изготвување на Извештај за оцена на влијание за животна средина – Елаборат за мали проекти:

- Правилник за список на проекти за кои треба да се изготви Извештај за оцена на влијание на животна средина од страна на инвеститорот и Извештајот треба да се усвои од Министерството за животна средина и просторно планирање (Сл. Весник бр. 36/12);

- Правилник за список на проекти за кои треба да се изготви Извештај за оценка на влијание на животна средина од страна на инвеститорот и Извештајот треба да се усвои од градоначалникот на општина или од градоначалникот на Град Скопје (Сл. Весник бр. 32/12)

Содржината на Извештајот за оценка на влијание на животна средина – Елаборат треба да биде во согласност со Правилникот за формата и содржината на Извештајот и со процедурите за усвојување на Извештајот за оценка на влијанието за животна средина (Сл. Весник на РМ, бр. 12/132).

Извештајот за ОВЖС – Елаборатот ги содржува главните карактеристике на активностите, главните негативни и позитивни влијаниа врз животната средина. Едноставната Програма за заштита на животната средина се состои од мерки за спречување, ублажување и компензирање на негативните влијаниа врз сите елементи на животната средина кои треба да се развиваат во согласност со националната легислатива и меѓународните практики за животна средина. Во текот на изготвување и усвојување на Извештајот за ОВЖС – Елаборат нема потреба за јавна дебата.

Список на регулатива и документи за предложените мерки за менаџирање на животна средина

1. Закон за животна средина ("Службен Весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15 и 39/16);
2. Закон за управување со отпад ("Службен Весник на РМ" бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 134/08, 82/09, 124/10, 09/11, 47/11, 51/11, 163/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 39/16 и 63/16);
3. Закон за заштита од бучава во животната средина ("Службен Весник на РМ" бр. 79/07, 124/10, 47/11 и 163/13);
4. Закон за квалитет на амбиентен воздух ("Службен Весник на РМ" бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 59/12, 100/12, 4/13 и 10/15);
5. Закон за заштита на природата („Службен Весник на РМ“ бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16 и 63/16);
6. Закон за управување со пакување и отпад од пакување ("Службен Весник на РМ" бр. 161/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 39/12, 9/13 и 39/16);
7. Закон за безбедност и здравје на РМ (Сл. Весник на РМ“, бр. .92/07, 136/11, 23/13 ,25/13 137/13, 164/13, 158/14, 15/15, 129/15 и 192/15)
8. Закон за води ("Службен Весник на РМ" бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/12, 23/13, 163/13, 180/14 и 146/15);

9. Закон за градење ("Службен Весник на РМ" бр. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 59/11, 13/12, 144/12, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 44/15, 129/15 и 39/16)
10. Закон за заштита и безбедност на работно место ("Службен Весник на РМ" бр. 92/07, 136/11, 23/13 и 25/13)
11. Закон за заштита на културното наследство ("Службен весник на Република Македонија" бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164 / 13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15 и 39/16)

Согласно националното законодавство, за активностите предвидени со овој под-проект е изработен елаборат за заштита на животната средина. Елаборат е одобрен од: Одлука за одобрување на елаборат за заштита на животната средина за рехабилитација на локален пат, с. Долна Враштица до с. Габревци, од км 0 + 602,61 до км 6 + 792,60, архивски број 12-6 од 07/11 / 2017, издадена од Општина Конче. Одлуката е во Анексот на овој документ.

Политика за заштита на животната средина на Светска банка

Политиката за заштита на животната средина и социјални политики на Светска банка се смета како камен-темелник со својата поддршка за намалување на одржлива сиромаштијата. Целта на овие политики е да се спречи и ублажи непотребната штета на луѓето и нивната животна средина во процесот на развој. Овие политики нудат насоки за СБ при идентификација на должници, подготвување и спроведување на програми и проекти. ОП 4.01 Проценка на влијанието врз животната средина (ОВЖС) е еден од десетте еколошки, социјални и правни заштитни политики на СБ. ОВЖС се користи во СБ за да се идентификуваат, да се избегне и/или да се ублажат потенцијалните негативни влијанија врз животната средина поврзани со кредитно работење. Целта на ОВЖС е да се подобри процесот на донесување одлуки, да се осигура дека опциите на проектот кои се разгледуваат се здрави и одржливи и дека потенцијално засегнатите лица се соодветно консултирани. Политика за оцена на животната средина од Светска банка и препорачаното процесирање се опишани во **Оперативните политики (ОП) / Процедура на банката (ПБ) 4.01: Оценка на животната средина.**

Оваа политика се смета за политиката "чадор" на заштитните политики за животна средина на СБ. При подготовката на оваа документација би се користеле следните политики:

- Оперативната политика за животната средина (ОР 4.01, 1999, ревидирана во април, 2013 година);
- Оперативната политика за физичките културни ресурси (ОР 4.11, 2006);
- Оперативната политика за природните живеалишта (ОР 4.04, 2001), како и

Барањата на СБ за објавување на информации детално се опишани во политиката за пристап до информации, последен пат ревидирана во јули 2015.

ОП/БП на Светска Банка за природните живеалишта има за цел да се овозможи инфраструктурните и други развојни проекти на СБ да го земат во предвид за зачувувањето на биолошката разновидност. Политиката строго ги ограничува проектите каде што може да се оштетат природните живеалишта, како земјиште и води каде што се присутни автохтони растителни и животински видови. Поточно, политиката на СБ забранува поддршка на проекти кои ќе доведат до значително губење или деградација на критични природни живеалишта, кои што се:

- законски заштитени;
- официјално предложени за заштита;
- незаштитени, но познати како високо конзервациона вредност.

Во согласност со политиката на СБ за пристап до информации, јавните консултации и обелоденување треба да ги следат конкретните процедури: плановите за управување со животната средина и социјалните прашања ќе бидат јавно објавени и достапни на ЛРЦП ПИУ / Кабинетот на вицепремиерот на Владата на Републиката на веб-страницата на Македонија, Општина Конче и Агенцијата за промоција и поддршка на туристички веб-страници и ќе служи како основен документ за одобрување.

3.1 Јавни консултации околу Планот за управување со животната средина за проектот

Подготвениот план за управување со животната средина и социјалните аспекти (ПУЖС) за овој проект ќе биде дел од тендерската документација и договорот со изведувачот (заедно со предмер пресметката) што ќе бидат задолжителни за имплементацијата на предвидените мерки согласно Планот за ублажување и набљудување. Имплементацијата на ПУЖС е задолжителна за изведувачот.

Согласно РУЖС – (Рамка за управување со животната средина), овој ПУЖС мора да биде предмет на јавна консултација пред подгрантот да биде конечно одобрен. Штом драфт верзијата на ПУЖС ќе биде одобрена од страна на (ЕСП – Единица за спроведување на проект) стручњакот за животна средина и специјалистот за животна средина од СБ, истата ќе биде објавена на веб страницата на (ЕСП – Единица за спроведување на проект) (Кабинет на заменикот претседател на Владата на РМ за економски прашања), Агенцијата за промоција и поддршка на туризам и веб страницата на засегнатата општина (Општина Конче) ќе ги информира и ќе ги покани главните засегнати страни на проектот, вклучително и локалните НВОи, заеднички и општински градови погодени и директно и со соодветни средства. Поднесените коментари ќе бидат вклучени во Извештајот од јавната расправа што ќе биде дел од финалната верзија на ЕСЈН. На овој начин сите коментари од јавноста ќе им бидат достапни на апликантите и

ќе ги земат сите релевантни коментари и ќе ги вклучат одговорите и забелешките во конечниот ПУЖС.

ПУЖС мора да помине на јавна консултација на англиски, македонски и албански јазик. Имплементацијата на Планот за управување со животната средина и социјалните аспекти ќе овозможи навремено преземање на предложените мерки и ќе придонесе кон реализацијата на проектните активности без значајни влијанија врз животната средина.

Проактивно, Апликантот (Општина Конче) ќе ги информира и покани големите чинители во проектот, вклучувајќи ги и локалните НВО, засегнатите заедници и општини непосредно и на соодветен начин. Поднесените коментари ќе бидат вклучени во Извештајот за јавното сослушување, што ќе биде дел од финалната верзија на ПУЖС. На тој начин, сите коментари од јавноста ќе бидат достапни до апликантите и тие ќе ги земат сите релевантни коментари и ќе ги опфатат одговорите и забелешките во финалниот ПУЖС.

4. Основни податоци

Предвидените активности на подпроектот за “Подобрување на пристапност и атрактивност за “Сончева езерска населба Мантово“ и околината влегуваат во склоп на општина Конче.

Општината Конче

Општина Конче е рурална општина во Југоисточна Македонија. Центар на општината е селото Конче и во рамките на Општина Конче се уште 13 други населени места. Општината се наоѓа под падините на планината Серта, на околу 150 километри оддалеченост од главниот град Скопје. Општина Конче има вкупно население од 3,690 жители (2002) и вкупна површина од 233,05 километри квадратни. Населението на Општина Конче е во главно Македонско, но има и мало турско малцинство.

Согласно Законот за локална самоуправа, општина Конче е дефинирана како единица на локална самоуправа, основана во 1996 година со Законот за територијална организација. Согласно Законот за локална самоуправа, се дефинираат надлежностите на единиците на локалната самоуправа. Општината е сервис центар за граѓаните од областа на урбанизмот, комуналните дејности, утврдување на даноците и приходите, компетентност во образованието, заштита на животната средина, култура, спорт, локален економски развој итн. Општина Конче е организирана во организациони единици – одделенија.

1. Одделение за урбанизам, заштита на животната средина и локален економски развој,
2. Оддел за финансии и буџет,
3. Одделение за нормативни правни работи,
4. Одделение за инспекциски работи.

Комуналните услуги на територијата на општина Конче ги дава општинската јавна комунална компанија ПКЕ Лакавица Конче во делот: водоснабдување, собирање и одводнување, јавна расчистување, собирање и депонирање на комунален отпад, одржување на улично осветлување, одржување на уличното осветлување локалните патишта и улици итн. Општина Конче во делот на животната средина има капацитет да управува преку одделението за урбанизам, заштита на животната средина и преку инспекцискиот оддел со овластен комунален инспектор и помлад инспектор за заштита на животната средина. Општина Конче е рурална општина со седиште во населбата Конче. Органи на општината се: градоначалникот и советот на општина Конче. Градоначалникот како орган на општината е застапен и застапуван од општината во согласност со своите законски надлежности. Советот на општината се состои од девет членови (советници). Надлежностите на општинскиот совет се дефинирани во Законот за локална самоуправа

и во други подзаконски акти. Во општинската администрација има вкупно 15 вработени, од кои 8 се државни службеници. Јавното претпријатие има 11 вработени.

Општината е дел од Радовишкиот регион, а статистички е дел од Југоисточниот регион. Општината има вкупно население од 3,690 жители со густина на население од 15,17 жители на километар квадратен и вкупна површина од 233,05 километри квадратни. Во рамките на Општина Конче спаѓаат 14 села, и тоа: Габревци, Гарван, Горна Враштица, Горни Липовиќ, Дедино, Долна Враштица, Долни Липовиќ, Долни Радеш, Загорци, Конче, Лубница, Негреновци, Ракитец и Скоруша. Општина Конче се граничи со Општина Штип, Општина Неготино, Општина Демир Капија, Општина Валандово, Општина Струмица, Општина Василево и Општина Радовиш.

Слика 3 Општина Конче во рамките на Р. Македонија и населени места во општина Конче

Релјефни карактеристики

Пошироката област на општината е ридско подрачје. Пошуменоста и вегетацијата на областа најчесто се ретки. Опстојува нискостеблеста пошуменост, закржлавени дабови стебла, габер и други пониски шумски растенија.

Морфологијата на просторот е со благо разбрануван рељеф, со присуство на вулкански купи и деградирани кратери, како карактеристични форми за Терциерниот вулканизам, давајќи му на просторот специфични пејсажни обележја. Падините се испресечени со многубројни ерозивни бразди и делови. Врз развојот на рељефот најмногу влијаеле орогените движења за време на Алписката орогенеза, која започнала

при крајот на Палеогенот. Во тоа време се дадени основните црти на рељефот изградени со тектонски процеси. Мора да се укаже на фактот дека старите тектонски движења влијаеле врз современиот рељеф преку различни структури, преку положбата на карпите, кои ја насочиле денешната ерозија и создавањето на рељефот. Подоцна помладите тектонски движења во текот на дилувиумот условиле мрежа на раседни линии. Како резултат на падинските процеси доаѓа до создавање на делувијално-пролувијални наноси, јаруги и др. изразено во деловите на теренот без вегетација како резултат на усмерување на површинските води од врнежите по одредени правци условено од рељефот и геолошката градба на теренот. Како резултат на речната-флувијална ерозија, доаѓа до создавање на дебели наслаги на неврзани алувијално-терасни сementи.

Хидрогеолошки карактеристики

Хидрогеолошките карактеристики на сливното подрачје на реката Крива Лаковица се од големо значење за хидролошкиот режим. Од досегашните хидрогеолошки истражувања вршени во поширокото подрачје и пошироко, беше изготвено хидрогеолошко толкување и хидрогеолошка карта. Од хидрогеолошкото картирање на РМ, се заснива на литолошко-тектонскиот склоп на теренот, структурата на порозност и филтрациони својства на карпите. Со оглед на критериуми на дојранскиот регион, издвоени се два основни вида на хидролошки средини:

- Водопрпусни кои се поделени во три групи: неврзани квартални седименти, цврсти зелени и слични карпи и карбонатни карпи и
- Водонепрпусни карпи најраспорстранети се: делувијален нанос, беласички гранити, серицит- хлоритските шкрилци, еоценски конгломерати и други.

Лежишта на подземните води – аквифери: Од аспект на хидрогеолошките и техноекономските вредности на дојранскиот регион издвоени се 4 вида на аквифери од практично и тематско значење, а тие се : аквифери во езерски седименти, аквифери во пролувијалните седименти, аквифери во мермерите и зона на геотермални води.

Климатски карактеристики

Регионот е под влијание на умереноконтинентална клима со одделни климатски елементи кои варираат меѓу изменета медитеранска клима во полето и планинска клима по планините. Просечните годишни температури во рамничарскиот дел се движат од 12.5 до 13.0°C, а на највисоките делови од планинските масиви до 7.5°C. Најтопли месеци се јули и август, со просечна температура од 23°C, а најстуден месец е јануари со 1.2°C. Просечните годишни врнежи изнесуваат 563 mm, со големи варирања од година во година. Постои разлика меѓу планинските и рамничарските реони. Што се однесува до годишниот збир на сончеви часови, регионот има 2326 сончеви часови годишно, т.е. 6.4 часови дневно.

Хидрографски карактеристики

“Мантово” е вештачка акумулација која се наоѓа на коритото на реката “Крива Лаковица”. Акумулацијата опфаќа површина од 350 ha. (494 ha) со различна длабочина која се движи од 1m. до 40m. (20 m). Максимална кота е на 406.5 м.н.в. со вкупен волумен од 47.5 милиони m³ вода и корисен волумен на акумулацијата од 40 милиони m³ вода. Акумулацијата “Мантово” има долгнавеста форма и се протега во правец исток - запад.

Од север се граничи со атарот на селото Долна Враштица, од исток со атарот на село Габревци, од југ со атарот на село Долни Радеш, додека од запад со атарот на село Гарван од каде и се наоѓа насипот на самата брана.

Како главни извори на доток на вода се реките Лаковица, Конечка и Габрешка. Исто така, како поголемо сливно подрачје во браната се влеваат повеќе порои како што се: Згоречки, Скорушки и Боровски.

Акумулацијата “Мантово” се одликува со доста висока органска продукција затоа што лежи на порано обработливите површини и ливади, како и покриени жбунести шумски култури и не мал број од повисоките шумски култури. Водите од оваа акумулација се искористуваат за наводнување и водоснабдување. Системот за наводнување го сочинуваат два магистрални канала: лев магистрален канал со должина од 29762 m, со пропустлива моќ на водата 24.3 m³ • sek⁻¹; и десен магистрален канал со должина од 19220 m, со пропустлива моќ 30,8 m³ • sek⁻¹. Годишно за потребите на земјоделството се трошат од 8 до 10 милиони m³ • sek⁻¹ вода, додека за потребите на рудникот Бучим се трошат од 1 до 1.5 милиони m³ • sek⁻¹ вода. Максималната длабочина на акумулацијата е 40 m.

Биолошка разновидност и заштитени подрачја

Шумските и грмушестите хабитати во истражуваното подрачје генерално се претставени со дабови шуми во различен степен на деградација. Речиси целата област се наоѓа во типичен појас на благун-габерова шума. Тоа е доминантен тип на вегетација која ги одредува карактеристиките на брдските предели и го претставува понискиот вегетациски појас.

Благун-габерови шуми (Quercus-Carpinetum orientalis): Благун-габеровите шумиприпаѓаат на дабовата шумската заедница Quercus-Carpinetum orientalis macedonicum Rud. 39 apud Ht. 1946. Дабот благун (Quercus pubescens) и источниот (бел) габер (Carpinus orientalis) се главни едификатори во овие шуми. Покрај нив, во оваа заедница се среќаваат и други дрвенести видови како што се: Fraxinus ornus, Acer monspessulanum, Colutea arborescens, Coronilla emeroides, Rhamnus rhodopaea, а од тревестите карактеристични се Cyclamen neapolitanum и Carex halleriana. Оваа заедница се развива на речиси сите експозиции (источна, југоисточна, јужна, југозападна и западна)

до 600 m надморска височина, но на некои локалитети, во услови на изразито плитки и каменити суви почви со топла педоклима доаѓа и до 1000 m надморска височина. Во Македонија е главно распространета во централните и источните делови.

Според националното законодавство, во близина на локацијата на проектот нема заштитено подрачје или област определена за заштита. Исто така, за време на подготовката на проектната документација, не се откриени ретки или загрозени видови, растенија или животни за проектната површина или во неговата околина.

Демографија

Како дел од Општина Конче се 11 населени места од кои 6 се активни, 3 се со многу мал број на жители, додека 2 села воопшто немаат жители. Вкупен број на жители во општината изнесува 3.536. Населението се занимава претежно со земјоделие. Според податоците заклучно со 2011 година, вкупниот број на ученици во Општина Конче во 2011 се зголемил за 6.5% во однос на вкупниот број на ученици во 2007. Конче е втора општина по зголемувањето на вкупниот број на ученици. Според пописот од 2002 година, најголема етничка група биле Македонци, но во општината живее и Турско население. Процентуално, етничките групи се застапени:

етничка група	припадници
Македонци	3009
Турци	521
Срби	3
останати	3

Сообраќај

Во општина Конче локалната патна мрежа е во многу добра состојба додека за улиците во населените места тоа не може да се каже. Во н.м. Дедино, Липовиќи Габревци само улиците кои се и локален пат за поврзување со друго н.м. се асфалтирани додека улиците низ н.м. се земјани, трасирани, на некои делници има поставено тампон но ниту една не е асфалтирана. Ако се земе во обзир дека населението се занимава со земјоделие и поседува голем број на земјоделска механизација, коли, комбиња и камиони за транспорт тогаш видлива е потребата за изградба на улици во н.м. за нивно полесно и побезбедно движење.

Комунална инфраструктура

Комуналната инфраструктура во општината Конче не е на потребното ниво. Проблеми постојат и во водоснабдувањето и во одводната канализациона мрежа. Дел од

помалите селски населбисе уште не располагаат со водоводна мрежа, а со вода за пиење и за други потреби се снабдуваат од локални чешми и извори.

Канализациската мрежа исто така, не е на потребното ниво. Поголемиот дел од населените места, немаат канализациона мрежа и проблемот со отпадните (фекалните) води се решава индивидуално со септички јами. Сепак, проблеми има и во населените места што имаат изградено канализациска мрежа, каде и покрај изградбата на канализациски мрежи, се уште постојат домаќинства, кои не се приклучени на нив. Нема систем за водоснабдување во селата Горна и Долна Враштица, ниту пак во викенд населбата Мантово.

Економска состојба

Некогашниот средновековен епископски центар Конче денес е типично рурална општина каде земјоделството, сточарството, водостопанството и шумарството беа и ќе бидат директно вклучени во развојот на општина Конче со посебен акцент на производството на високо квалитетен тутун од типот *Јака* од околу 1.000.000 килограми од производителите на нашата општина кое претставува 5% од вкупното производство на тутун во Р. Македонија.

Во населените места во општината има регистрирано само мали трговски објекти (продавници), за линиски локален патен превоз и мал стопански капацитет за откуп и преработка на млеко.

Покрај тутунот, општината Конче со големи ресурси и потенцијали за производство на здрава храна располага и со огромно шумско и водно богатство. За развој на дрвната индустрија, како и за пчеларството, и особено ловниот и риболовниот туризам, имајќи ги предвид езерата Мантово, Конче 1 и Конче 2 и богатството на дивеч во Конечка планина како едно од најбогатите ловишта во Р.Македонија.

Култура и спорт

Во рамките на Општина Конче опстојува ФК Конче. Понатака, во општината се одржува традиционален турнир во мал фудбал за време на празникот на општина, 12 јули. Исто така, во општината опстојува женскиот фудбалски клуб „Спортски допири“. Од културниот живот, во Општина Конче опстојуваат следните културни здруженија ФА „Цветови“ од Дедино, КУД „Караџаоглан“, од Конче и КУД „Македонски глас“ од Габревци.

Црквата Св. Стефан е средновековен македонски православен црковен христијански храм кој се наоѓа во селото Конче. Црквата се наоѓа во западниот дел на селото, во непосредна близина до училиштето Гоце Делчев. Изградена е во средновековието, поточно во 1366 година, во XIV век. Во минатото црквата била

манастир со монаси и го носела името Света Богородица, по кое и денес е позната меѓу населението. Ова име се поврзува и со чудесната икона на Света Богородица која сама се појавувала од Гевгелискиот крај во црквата.

Не постојат физички културни ресурси кои ќе бидат засегнати од потпроектот: активностите не се изведуваат на или во близина на културно или археолошки заштитени објекти или подрачја.

5. Влијание врз животната средина

Реализацијата на предвидените активности на подпроектот “Подобрување на пристапност и атрактивност на “Сончева езерска населба Мантово и околината“ ќе предизвика одредени влијанија врз околната животна средина.

Подготовката на овој План е со цел да се лоцира и да се утврди постоење на некакви штетни ефекти врз животната средина како резултат на проектните активности кои ќе се одвиваат за време на реализацијата на планираните проектни активности.

Влијанијата нврз животната средина од овој тип на проектни активности се категоризираат во два главни типа на активности:

- Фаза на реконструкција
- Фаза на користење

5.1 Емисии

Во градежната фаза (уредување на туристичката локација) се очекуваат следните емисии:

- фугитивна емисија на прашина од градежни активности;
- издувните гасови од градежна механизација;
- комунален, градежен отпад и отпад од ископ;
- бучава од транспортна механизација.

Во оперативната фаза се очекуваат следните емисии:

- издувни гасови од мобилни извори на загадување (возилата);
- бучава;
- комунален отпад.

5.1.1 Емисии во воздухот

Загадувањето на воздухот е предизвикано од емисиите на загадувачките супстанции од мобилни и статични извори, исто така, од страна на емисиите на био-хемиски материји генерирани во процесот на согорување на горивото. Податоци во врска со дистрибуција на загадувачките материји во животната средина и промени во нивната концентрација во текот на времето, како и влијанието на квалитетот на воздухот врз животните форми се исто така важни индикатори во процесот на оценување на влијанието врз квалитетот на воздухот.

Фаза на реконструкција

За време на фазата на реализацијата на предвидените проектни активности на подпроектот "Сончева езерска населба Мантово и околината", во воздухот ќе се појавуваат:

- Фугитивна емисија на прашина изведбата на градежни активности;
- Емисија на издувни гасови од градежната механизација.

Прашината генерирана од страна на механички интервенции на транспортна механизација и на согорувањето на машини за гориво, за време на градежните работи, влијае на блиска и далечна животната средина во зависност од големината на честичките (аеродинамичен дијаметар) и метеоролошките услови за време на активности, пред се поради брзината на ветерот (кои влијаат на нивната распространетост - пренос). Влијанието на фугитивните емисии на прашина генерирана за време на градежната фаза ќе биде зајакната заедно со емисиите од градежната механизација.

Емисиите на издувните гасови во воздух ќе бидат генерирани од градежни машини.

Најчестите загадувачки супстанции создадени од издувните гасови се SO₂, NO_x, CO, PM₁₀, несогорени јаглехидрати, сулфур, олово, бензен и други ароматски јагленоводороди кои придонесуваат за второстепено производство на озон и сите тие се присутни како директна или индиректна закана за здравјето на луѓето и животната средина.

Видот и количината на издувни гасови ќе зависи пред се од типот на горивото, состојбата на возилата, фреквенцијата на движење и траењето на нивните активности.

Сепак, квалитетот на горивото во Македонија ги следи Европските стандарди и истото е контролирано од страна на акредитирани лаборатории. Па така, можеме да заклучиме дека мобилните извори не претставуваат закана за квалитетот на воздухот.

За време на градежните активности, најчувствителните рецептори кои ќе бидат изложени на емисии во воздухот ќе бидат вработените, населбата во близина како и биодиверзитетот во близина на трасите каде ќе се инсталира адреналинската опрема. Влијанието врз квалитетот на воздухот може да се оцени како краткорочно, локално, индиректно, неповратно, брзо, со низок интензитет на влијание на животната средина.

Оперативна фаза

Во оперативната фаза влијанија врз воздухот ќе има за време на одвивање на сообраќајот на предметната делница, изразени преку емисија на издувни гасови од согорување на горивата во моторите со внатрешно согорување. Познато е дека од 1 литар бензин се добива околу 10 m² штетни гасови кои негативно влијаат врз човечкиот организам.

Аерозагадувањето од возилата потекнува од неколку испусти, од кои главниот дел, 95-99 %, им припаѓа на издувните гасови, а останатиот дел потекнува од картерот,

карбураторот и резервоарот за гориво. Само во издувните гасови на моторите со внатрешно согорување се наоѓаат околу 280 загадувачки супстанции. Дистрибуцијата на видот на емисиите во зависност од условите во кои се одвива сообраќајот (урбана средина или автопат), според испитувањата направени во ЕУ е прикажана на следната табела:

Табела 1 Дистрибуција на емисиите од моторните возила во зависност од условите на сообраќајот (%)

Загадувачка супстанција	Урбана средина	Автопат
Јаглерод монооксид	54	24
Азотни оксиди	24	51
Јаглероводороди	60	21
Сулфур диоксид	31	46
Цврсти честички	17	59
Алдехиди	51	29

Во оперативната фаза, по изградбата на локалниот пат ќе се зголеми количината на емитираните издувните гасови, но оваа количина не се очекува драстични да ги промени квалитетот на атмосферскиот воздух.

5.1.2 Загадување на водата

Фаза на реконструкција

Загадувањето на водите може да биде физичко, хемиско и биолошко. Физичкото загадување се манифестира преку присуството на цврсти честички од остатоци на земја и песок кои потекнуваат од градежните активности. Физичкото загадување од течни материи е предизвикано од присуството на масти и масла. Од истите може да се создаде филм кој ќе го спречува доводот на кислород во водотекот со што се спречува нормалниот развој на акватичната флора и фауна.

Хемиското загадување настанува како резултат на растворање на присутните полутанти во воздухот. Овие полутанти можат да резултираат од издувните гасови од градежната механизација, емисиите од загадувачките компоненти од индустриските и преработувачки капацитети, растворање на поедини компоненти од околното земјиште, од примена на агрохемиски средства и пестициди, како и од животински и растителен отпад. Хемиската загаденост може да се манифестира во сите варијации од јако-базна до јако-кисела средина.

Биолошките загадувања се последица од распаѓање на органски материи кои служат како храна на разни микроорганизми. Тие можат да бидат резултат од неотстранети количини на биоразградлив отпад од подготвителната фаза.

Локациите предвидени за престој на работниците и за одржување и чистење на механизацијата се потенцијални загадувачи, преку фекалните отпадни води, цврстиот отпад и неправилното одржување и чистење на механизацијата.

Загадувањето на подземните води и почвата може да се случи во случај на несреќи, како што се истурање на горива, масла, битуменска емулзија итн. Најблиското водоснабдување во близина на локацијата е акумулацијата Мантов (приближно 200 м).

Градежните активности можат да предизвикаат загадување изразено преку внес на градежен отпад од бетон или од други градежни материјали. Интензитетот на потенцијалните влијанија ќе зависи од физичките карактеристики на локацијата како и од составот на потенцијалните загадувачки супстанции.

Погоре наведените можни влијанија би се очекувале при рехабилитацијата на постоечкиот локален пат.

Оперативна фаза

Во оперативната фаза, изворите на емисии во водите генерално ќе бидат исти како и досега (во случај на несреќи, односно истурање на горива и масла).

5.2 Создавање и управување со отпад

Со соодветно управување на создадениот отпад во согласност со општо прифатените светски стандарди ќе се намали влијанието на отпадот врз околните медиуми на животната средина.

Општата состојба во управувањето со отпадот може да се оцени како делумно задоволителна, бидејќи таа не ги исполни критериумите утврдени во Европските директиви за управување со отпад, пред се во однос на собирањето на отпадот, отсуството на интегриран систем за управување со отпад и состојба на општински депонии, и појавата на голем број на нелегални депонии.

Отпадот генериран на територијата на Општина Конче се генерира во депонијата “Конче”, е обврска на Јавното претпријатие за комунални дејности “Лакавица“ Конче.

Фаза на реконструкција

За време на активности на подпроектот “Подобрување на пристапност и атрактивност на “Сончева езерска населба Мантово и околината“ ќе се генерира комунален отпад од работниците, градежен отпад од градежните активности, отпад од ископ (земјен материјал) и можна е појава на растителен отпад во подготвителните активности.

Создавачите на отпад се должни да избегнат создавање на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

За правилно управување со отпад, отпадот произведен од страна на работниците, и инертен отпад кој нема да се користи, мора да се одлага на легална депонија. Изведувачот треба да склучи договор за комунален отпад со локалното коунално претпријатие за собирање и транспортирање на отпад.

Во оваа фаза не се очекува генерирање на опасен отпад, но во сличај на генерирање на ваков тип на отпад, потребно е со истиот да биде колектиран и транспортиран од страна на компанија специјализирана за управување со конкретниот тип на опасен отпад. Локациите за одлагање ќе бидат назначени и одобрени од Општината и лиценцирани во согласност со националното законодавство.

Видови на отпад кој се создава за време на градежните активности на рехабилитација на делницата, оперативната фаза како и начинот на неговиот третман се дадени во следната табела:

Табела 2 Видови на отпад и количини

Фаза	Број	Создаден отпад	Број од Листата со видови на отпад (Сл.весник бр. 100/2005)	Количина годишно производство на отпад (тони/L)	Начин на управување со отпад (обработка, складирање, транспорт, располагање итн.)	Правно лице за управување со отпадот, локацијата каде што се отстранува отпадот (депонирање)
Фаза на изградба	1	Мешан комунален отпад	20 03 01	Не може да се утврди во оваа фаза ¹	Привремено отстранување во контејнери и депонирање во депонии	Локално комунално претпријатие
	2	Органски отпад (растенија, дрва, грмушки и сл.)	20 02	Точната количина неможе да се одреди	Складирање на локација определана од о. Конче до финално предавање на општинско ЈКП.	Локално комунално претпријатие
	3	Градежен шут од градежните активности	17 03 02	Точната количина неможе да се одреди	Складирање на адекватна локација се до одведување на депонија за градежен отпад	Локално комунално претпријатие
	4	Гребен асфалт	17 03 02	Точната количина неможе да се одреди	Складирање на соодветна локација до негово одлагање или реупотреба на пристапни патишта	Правно илл физичко лице овластено за постапување со таков тип на отпад
	5	Земјан материјал	17 05 06	Точната количина неможе да се одреди	Складирање на адекватна локација се до одведување на депонија за градежен отпад	Локално комунално претпријатие

¹ Количеството на создаден комунален отпад ќе зависи од бројот на ангажирани работници за време на активностите за рехабилитација, периодот и времето потребно за имплементација на планираните активности

Оперативна фаза	6	Мешан комунален отпад	20 03 01	Не може да се утврди во оваа фаза	Привремено отстранување во контејнери и депонирање во депонии	Локално комунално претпријатие
-----------------	---	-----------------------	----------	-----------------------------------	---	--------------------------------

* Опасен отпад, според Листата на видови на отпад (Сл. весник бр. 100/2005)

Оперативна фаза

За време на функционирањето на предвидените проектни содржини единствено се очекува генерирање на комунален отпад од посетителите кои ги користеле истите. Во оваа фаза општината ќе го обврза Јавното претпријатие "Лаковица" редовно и соодветно да го собира генерираниот комунален отпад и да го транспортира до соодветно место за одлаганј, односно до локалната депонија.

5.3 Емисии во почвата

Влијанијата врз почвата за време на реализацијата на проектните активности ќе бидат незначителни, бидејќи нема проширување на постојниот патен дел.

Конструктивна фаза

Во оваа фаза ќе се појават следните влијанија:

- Мозни истекување на горива и масла од градежна механизација, процес кој може да предизвика влијанија врз подземните води, бидејќи нејзината филтрација оди преку почвата;
- Несоодветно управување со создадениот отпад на локација;

Оперативна фаза

Во оперативната фаза емисијата на издувните гасови кои се резултат на сообраќај долж патот се со помал интензитет и влијанија врз почвата, бидејќи при на подобрување на коловозот, ќе имка намалување на користење на истиот.

Влијанијата врз почвата ќе бидат индиректни, кумулативни, локални и со среден интензитет. Во врска со времетраењето тие ќе бидат средни, континуирано.

5.4 Бучава и вибрации

Фаза на реконструкција

При реализација на предвидените проектни активности ќе има зголемено ниво на бучава како резултат на работата на опремата и градежната механизација за реконструкција на локалниот пат и активности за поставување урбана опрема (клупи, канти за отпадоци).

Од суштинско значење за влијанието на бучавата врз животната средина е растојанието од населените места, геолошките карактеристики и конфигурацијата на теренот.

Метеоролошките услови имаат големо влијание врз интензитетот на бучавата и воздушните шокови. Правецот и брзината на ветерот има влијание врз воздушните шокови, додека распределбата на звукот е под влијание на брзината на ветерот и температурата, исто така зависи и од висина и конфигурацијата на теренот.

Ветрот чини да се зголеми интензитетот на звукот, односно зголемување на интензитетот на звукот е скоро секогаш во правец на ветерот. Влијанието на ветерот на интензитет на бучава е секогаш поголем во зима.

Граничните вредности за основните индикатори за бучавата во животната средина се дефинирани во Правилникот за гранични вредности на ниво на бучава ("Службен весник на РМ" бр. 147/08). Според степенот на заштита од бучава граничните вредности за основните индикатори за бучавата во животната средина предизвикана од различни извори не треба да биде поголема од:

Табела 3 Ниво на бучава по области

Области кои се разликуваат според степенот на заштита од бучава	Ниво на бучава изразено во dB (A)		
	Ld	Lv	Ln
Област од прв степен	50	50	40
Област од втор степен	55	55	45
Област од трет степен	60	60	55
Област од четврт степен	70	70	60

Легенда: - Ld - ден (период од 07:00 до 19:00) - Lv - вечер (период од 19:00 до 23:00) - Ln - ноќ (период од 23:00 до 07:00).

Површини под нивото на заштита од бучава се пропишани во Правилникот за локации на мониторинг станици и мерни места ("Службен весник на РМ" бр 120/08)

- Подрачје со I степен на заштита од бучава;
- Подрачје со II степен на заштита од бучава;
- Подрачје со III степен на заштита од бучава;
- Подрачје со IV степен на заштита од бучава.

Според Правилникот за локациите на мониторинг станици и мерни места ("Службен весник на РМ" бр 120/08), проектната локацијата ќе биде во подрачје со I степен за заштита од бучава, кое е наменето за **туризам и рекреација**, област во близина на медицинска опрема и болница, област на национални паркови и природни резервати

Оперативна фаза

Во оперативната фаза, при функционирањето на проектните активности се очекува барем при користењето на локалниот пат да дојде до благо намалување, во споредба со досегашното, бидејќи ќе се намали триењето на гумите со новопоставениот асфалт. Од функционирањето на другите проектни елементи не се очекува бучава.

5.5 Биодиверзитет (флора и фауна)

Со реализацијата на проектот, влијанието на активностите предвидени со проектот на околната флора и фауна ќе се случи во фазата на реконструкција и во оперативна фаза. Не постојат ретки и загрозувани видови на флора и фауна, како и заштитени подрачја на природата во или во близина на локации каде се планираат проектни активности (пат на постоечкиот локален пат, како и на двете пешачки патеки). Локацијата не е во близина на заштитени подрачја, така што нема да бидат загрозувани ниту критички или природни живеалишта.

Фаза на реконструкција

Во оваа фаза, влијанијата врз околната биолошка разновидност ќе се појават како резултат на употребата на градежна механизација, создавање на бучава, емисија на прашина и емисија на издувни гасови, како и зголемување на бројот на вработени на локацијата.

Оперативна фаза

По должината на делницата постојат не ретки и загрозувани видови на флора и фауна, таму се присутни примитивни растенија и обработливо земјиште, па влијанијата се оценети како незначителни ако се спроведуваат соодветни мерки за ублажување, индиректни, кумулативни, локално, непосредни и краткорочни.

5.6 Социјални влијанија

Проектните активности не опфаќаат експропријација на земјиште и затоа не постојат социјални влијанија како резултат на експропријација на земјиште и проблеми поврзани со раселување. За време на реализацијата на предвидените проектни активности некои влијанијата врз локалното население може да се појават како резултат на работата на локалниот пат, зголемена бучава, фугитивна емисија на прашина и тн. Но овие влијанија ќе бидат краткотрални и ограничени на просторот околу локацијата предвидена со проектните активности.

6. Мерки за намалување на влијанија

Мерките за ублажување што се опишани во овој дел се општи, а деталните задолжителни мерки за ублажување се дадени во табела во поглавјето за Планот за ублажување и набљудување.

Изведувачот мора да се согласи со сите барања со цел да се елиминира можноста од потенцијални повреди на работниците, локалното население и туристите. Сите активности околу реконструкцијата мора да се извршат од страна на обучени работници.

Страни задолжени за имплементирање на програмата за заштита на животната средина:

1. Изведувач (фирма избрана на тендер)
2. Надзорен инженер
3. Апликант (корисник) / Општина Конче.

6.1 Воздух

За време на градежните работи, следењето превентивни мерки треба да биде имплементирано со цел да се минимизира негативното влијание врз воздухот.

- избегнување на работа на механизација во т.н. "празен од";
- прскање со вода за намалување на количество на фугативна прашина
- определување на времетраењето на работа на машините;
- жителите/чувствителните рецептори ќе бидат информирани за градежните активности и работното време;
- Имплементација на редовно одржување на возилата и градежната механизација и повремени поправки со цел да се намали протекувањето и емисиите.

6.2 Вода

За време на градежните работи, треба да се применува следење на превентивните мерки со цел да се минимизира негативното влијание врз површинските и подземните води:

- Вршење редовно одржување на возилата и градежната механизација и периодични поправки согласно процедурите со цел да се намали протекувањето, емисиите и распрснувањето (за време на изградбата). Одржувањето и поправките на возилата и градежната механизација е забрането да се врши на самата градежна локација.

- Возилата и градежната механизација на изведувачот користат постоечки пристапни патишта.
- Внимателно избирање на локацијата за градежните материјали, складишта / сместување на градежниот отпад.
- Ископаниот земјен материјал да биде соодветно заграден за да се спечи негово депонирање во водената средина;
- Ниту еден вид отпад нема да се исфрли во животната средина, вклучувајќи ги и водни тела;
- водотеците ќе бидат изолирани од градежните работи;
- Ќе има управување со површинскиот отпад за да се спречи загадувањето на водата;
- Загадената вода нема да биде пуштена во животната средина без претходен третман;
- Мерки за ерозија на почвата ќе се применуваат секогаш кога е потребно.

6.3 Почва

За време на градежните работи, следењето превентивни мерки треба да биде имплементирано со цел да се минимизира негативното влијание врз почвата:

- Внимателно планирање на градежните работи со цел да се намалат негативните ефекти и да се овозможи спречување на загадување на почвата;
- Намалувањето на големината на локацијата поради минимизација на земјиштето кое ќе претрпи негативно влијание;
- Сите опасни материјали, како на пример, гориво, подмачкувачи, лепила, како и амбалажен отпад се неинертен отпад и истиот мора да се смести во посебни соодветни контејнери (соодветни за прифаќање и складирање на секакви материјали) сместени на градежната локација, заштитени од екстремни временски услови (дожд, ветер);
- Заштита на градежните материјали и сопирање на градежните активности во услови на поројни дождови;
- Областа на градежната локација ќе биде ограничена;
- Сите позајмувања на чакал и песок, вклучувајќи ги и места каде што вишокот од ископаниот материјал ќе биде фрлен мора да поседуваат соодветна дозвола/одобрување;

- Во случај на појава на загадена почва од евентуално испуштање на масла од градежната механизација загадената почва треба да се отстрани и истата да биде третирана како опасен отпад, а за понатамошното постапување со опасниот отпад Изведувачот треба да постапи согласно Член 57 од Законот за управување со отпад („Сл. Весник на Р. Македонија“ бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 134/08, 82/09, 124/10, 09/11, 47/11, 51/11, 163/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 39/16 и 63/16);
- Геотехнички студии и работи ќе се одвиваат каде што е потребно;
- Превенцијата на ерозијата на почвата ќе се применува на ранливи локации.

6.4 Бучава

За време на градежните работи, треба да се применат следните превентивни мерки со цел да се минимизира негативното влијание на бучавата:

- Градежните активности може да се изведуват само дење (07-19 часот);
- Градежните активности треба соодветно да се планираат за да се намали времето на користење на опремата што создава најголема бучава;
- За време на оперирањето, капаците за генераторите на моторот, компресорите за воздух и другата механичка опрема за која е потребно електрично напојување, треба да бидат затворени и опремата треба да биде поставена што е можно подалеку од резидентната област;
- Употреба на најдобрите градежни практики со посебно истакнување на нивоата на бучава.

6.5 Отпад

За време на градежните работи, следењето на превентивните мерки треба да биде имплементирано со цел да се минимизира негативното влијание на отпадот:

- Класифицирање и означување на отпадот согласно националната Листа на отпад (Службен весник бр.100/05),
- Утврдување на карактерот на отпадот
- Скалдирање на места предвидени за таа намена
- Ако отпадот има една или повеќе опасни карактеристики, создавачот и/или поседувачот се должни да го класифицираат во категорија опасен отпад и да постапуваат со него како со опасен отпад. Нема да се мешаат видови отпадни материји;

- Воспоставување контакт со овластени собирачи, превезувачи на различни видови отпад и овозможување безбедно конечно сместување.
- Градежните активности ќе завршат единствено тогаш кога сиот градежен отпад ќе биде отстранет (не смее да остане отпад на градежната локација)/ ќе биде собран од страна на овластените служби.
- Забрането е да се пали отпад на градежното земјиште.
- Отпадот што ќе се создаде за време на престојот и работењето на работниците на изведувачот, со применување на најдобрите практики за управување, треба да биде собран, превезен и сместен на депонија што ги исполнува основните стандарди согласно законските акти.

6.6 Биодиверзитет (флора и фауна)

Како мерка за намалување на влијанијата при користењето на градежната механизација (вибрации, бучава и зголемено количество на издувни гасови) се препорачува користење на исправна и со соодветни технички карактеристики градежна механизација и употреба на адекватни погонски горива. Просторот што ќе биде опфатен со градежните работи треба да биде намален на минимум на градежната локација во фазата на планирање. Забрането е собирање огревно дрво од и околу работниот простор. Забрането е вознемирување на животните и собирањето растенија во таа област.

Со отпочнувањето на градежните активности, поточно со почетокот на земјените работи, потребно е правилно отстранување и соодветно одлагање на површинскиот слој на почвата, кој покасно во завршниот дел на конструктивната фаза би се искористила за рекултивација на евентуалните насипи или усеци. Позеленувањето ќе се врши само со локалните растителни видови.

7. План за управување со животната средина и социјалните аспекти

Планот за управување со животна средина и социјални аспекти е документ кој ги дефинира мерките, процедурите и одговорностите на инволвираните страни во имплементација на проектот. Планот за управување со животната средина и социјалните аспекти се состои од збир на мерки за намалување, следење и институционални мерки кои треба да се преземат за време на реализација како и оператива за елиминирање на негативните еколошки и социјални влијанија, нивно надоместување или редуцирање до прифатливи нивоа.

Главните активности за ублажување/намалување се опишани во Табелата 4.

Планот за намалување на влијанието на животната средина во текот на изградба и во оперативната фаза ги посочува мерките за намалување, трошоци и одговорности при мерките за спроведување на истите.. Планот изнаоѓа подобри начини за преземање на активности со цел намалување или елиминирање на негативните влијанија.

Табела 4 План за управување со заштита на животната средина и социјалните аспекти

Табела 11. План за ублажување на влијанијата					
Фаза на изградба					
Активност	Очекувани влијанија врз средина животната	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
Работници и локално население					
Фаза на дизајнирање / Фаза на предизведба					
Фаза на дизајнирање / Фаза на предизведба - Сите активности	Можни негативни социјални и здравствени влијанија за работниците и локалното население како резултат со неусогласеноста на безбедносните мерки	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање на времето за започнување на проектот. - Јавноста е информирана за дела преку известување на Одборот за огласување на општината и на веб-страница и по други начини, доколку е потребно. - Сите потребни дозволи, мислења и одлуки се добиени пред започнувањето на работите. - Локалните и еколошките инспекции се известени за работи пред да започнат. - Да се воспостави посебен сообраќаен режим, одобрен од надлежен орган (на пр. 	Општина Конче, изведувач и инженер за надзор	Пред започнување на фазата за реконструкција	Трошокот е вклучен во буџетот

		Сообраќајна полиција); - безбедносни мерки за употреба на урбаната опрема се вклучени во дизајнот; - Да се развие план за случајна состојба и процедури со фокус на ризиците од контаминација на водата.			
	Загадување со светлина	Избор / дизајн на светилки ќе вклучува минимизирање на загадувањето со светлина.	Општина Конче, изведувач и инѓинер за надзор	Пред започнување на фазата за реконструкција	Трошокот е вклучен во буџетот
Фаза на реконструкција					
Фаза на градба	Можни негативни социјални и влијанија врз здравјето за работниците и локалното население како резултат на непочитување на мерките за безбедност	- Изведувачот и подизведувачите имаат важечки оперативни лиценци; - Имплементација на добри градежни практики за време на фазата на реконструкција, вклучувајќи: - Обезбедување правилно обележување на локациите на проектот со ленти и предупредувачки знаци, како и одбегнување на делови од конструкција кои се опасни и каде што е потребно поради било која причина; - Поставување на знаци за намалување / ограничување на брзината на возилото во близина на локацијата на	Учесниците кои се вклучени во изведбата на активностите за реконструкција	За време на фазата за реконструкција	Трошокот е вклучен во предмерот со пресметек

		<p>проектот</p> <ul style="list-style-type: none"> - Не е дозволен пристап на неовластен персонал во рамките на локациите на проектот. - Обезбедување добра организација на локацијата и одржување; - За возилата на изведувачот за време на периодот на изградба (заедно со вработените во општината и полицискиот оддел) е поставен, одобрен од надлежен орган (на пр. Сообраќајна полиција) и инсталација на знаци за да се обезбеди сигурност, проток на сообраќај и пристап на земјиште и објекти; - обезбедени се безбедни пасуси за пешаците; - Поставување на вертикална сигнализација и знаци на почетокот на локацијата за реконструкција; - машините треба да се ракуваат само од искусен и соодветно обучен персонал, со што се намалува ризикот од несреќи; - Сите работници мора да бидат запознаени со опасностите од пожар и мерките за противпожарна заштита и мора да бидат обучени за да се 			
--	--	---	--	--	--

		<p>справат со противпожарни апарати, хидранти и други уреди што се користат за гаснење пожари.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Работниците мора да бидат соодветно обучени, сертифицирани и искусни за работата што ја вршат - Уреди, опрема и противпожарни апарати треба секогаш да бидат функционални, за да во случај на потреба тие се употребат брзо и ефикасно. - Првата помош треба да бидат достапни на терен и персонал обучен да ја користи. - Процедурите за вонредни случаи (вклучувајќи одрони и несреќи, итн.) Се достапни на терен. - Носетње заштитна опрема и облека (заштитни шлемови итн.) Во секое време. 			
Влијанија во воздух					
Фаза на градба – сите работи	<ul style="list-style-type: none"> - Појава на фугативна прашина при изведна на градежни активности - Издувни гасови од градежна механизација 	<ul style="list-style-type: none"> - Прскање со вода на ветровито и суво време за да се намали количината на бегал прав; - Заштита од прашина за време на утовар и растовар; - Употреба на соодветна градежна механизација; - Избегнување на работна механизација во т.н. 	<ul style="list-style-type: none"> - Учесниците поврзани со изведбата на градежните активности 	<ul style="list-style-type: none"> - Во текот на конструктивната фаза од реализацијата на проектните активностите 	<ul style="list-style-type: none"> - Трошокот е вклучен во предмер пресметката

		<p>"неактивен";</p> <ul style="list-style-type: none"> - Одредување на времетраењето на работата на машините; - Жителите / чувствителните рецептори ќе бидат информирани за градежните активности и работното време; - Мора да се покријат товарите од возилата што најверојатно ќе произлезат од прашина - Патиштата редовно се чистат и се чистат во критични точки - Заштитивање на горните слоеви и посебно свлешиштата. Заштитете ги со табли / огради во случај на ветровито време. - Пронајдете ги резервите далеку од дренажните линии, природните водни патишта и места подложни на ерозија на земјиштето - Осигурајте дека сите транспортни возила и машини се опремени со соодветна опрема за контрола на емисиите, редовно одржувани и атестирани. -Осигурете се дека сите возила и машини користат бензин од официјални извори (лиценцирани бензински пумпи) и на гориво што го одредува производителот на машините и 			
--	--	--	--	--	--

		возилата.			
Влијанија во вода и почвата					
Фаза на градба – сите работи	<ul style="list-style-type: none"> - Излевање на гориво или моторни масти и масла, - Испуштање на отпадните води од работниците - Несреќа на градежни машини - Заматување на водите преку влез на градежен материјал или отпад 	<ul style="list-style-type: none"> - Редовно одржување на возила и градежна механизација и периодични поправки во согласност со постапките со цел да се намалат истекувањата, емисиите и одлагањето - Забрането перење, одржување и поправка на возила и градежна механизација на самата градежна локација. - Возилата и градежната машинерија на изведувачот ги користат постојните пристапни патишта - Внимателен избор на локација за градежни материјали, магацини / привремено складирање на градежен отпад; локацијата мора да биде одредена / одобрена од општината. - Откопаниот земјен материјал треба да биде соодветно затворен за да се осигура дека е депониран во водната средина; - Не смее да се складира минерален или друг отпад во близина на водотеците; 	<ul style="list-style-type: none"> - Учесниците поврзани со изведбата на градежните активности 	<ul style="list-style-type: none"> - Во текот на конструктивната фаза од реализацијата на проектните активностите 	<ul style="list-style-type: none"> - Трошокот е вклучен во предмер пресметката

		<p>- Водата нема да биде пуштена на природен реципиент без претходен третман и нема да се испушта вода во езерото или нејзините притоки;</p> <p>- Спречување на опасно истурање од отпад (привремено чување на отпадот ќе биде отпорен на истекување, а оние за опасен или токсичен отпад опремени со секундарен систем за задржување, на пример, контејнери со двојни ѕидови или затворен материјал).</p> <p>- Ако се појави опасно истекување, задржете го и отстранете го, исчистете го местото и следете ги постапките и мерките за управување со опасниот отпад. Во случај на повторување кое доаѓа од работната површина со можно контаминирање од опасни супстанции, треба да се собере на терен до привремено задржување и да се транспортира до соодветна дозволена постројка за пречистување на отпадните води.</p> <p>- Инсталирање / обезбедување и одржување на соодветни санитарни простории за работниците. Отпадните води од овие извори треба да се</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>транспортираат до соодветни капацитети за третман на отпадните води.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Спречување на опасно истекување од резервоари (задолжителен систем за секундарно задржување, на пр. Контејнери со двојни сидови) - Градежна опрема и возила (редовно одржување и прегледи на резервоари за нафта и гас, машини и возила може да се паркираат (манипулираат) само на асфалтирани или бетонски површини со систем за собирање на водата од површинскиот отпад. - Треба да се обезбедат дренажните места со можност за полнење со суспендирани материи, забранети се истурање на природни текови. - Водата и другите компоненти во мешавината на бетон треба да биде чиста и без штетни хемикалии; - Заштита на градежни материјали и запирање на активности за реконструкција во услови на поројни дождови; - Сите опасни материјали, како што се гориво, мазива, лепила и отпад од пакување, како неповратен отпад мора да се 			
--	--	---	--	--	--

		<p>стават во посебни соодветни контејнери заклучени на градилиштето, заштитени од екстремни временски услови;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изведба на површински одвод за да се пренасочи дождовната вода која би ја еродирала почвата; <p>Водата за изградба ќе биде испорачана од постојните извори и нема да има нови бунари или користење на природни водени текови.</p> <ul style="list-style-type: none"> - На локацијата нема да се применуваат антикорозиви; - При примена на заштитни премази и бои, да се преземат мерки против случајно истурање; - Да се применуваат мерките за управување со атмосферски води и мерките за спречување на ерозијата на почвата. <p>Во случај на контаминација на вода, веднаш известете ги надлежните органи (вклучувајќи ја компанија за водоснабдување).</p>			
--	--	--	--	--	--

Влијанија во Почва					
Фаза на градба – сите работи	<ul style="list-style-type: none"> - Фугитивна емисија на прашина од гребење и отстранување на асфалт; - Емисија на издувни гасови од градежната механизација ангажирана за реализација на активности; - Истекување на горива и масла од градежна механизација, процес кој може да предизвика влијанија врз подземните води, бидејќи нејзината филтрација оди преку почвата; - Несоодветно управување со создадениот отпад на локација; - Загадување на подземните води и почвата може да се случи и во случај на несреќи и итни случаи. 	<ul style="list-style-type: none"> - Внимателно планирање на градежните работи со цел да се намалат негативните ефекти - Намалувањето на големината на локацијата поради минимизација на земјиштето кое ќе претрпи негативно влијание. - Сите опасни материјали, како на пример, гориво, подмачкувачи, лепила, како и амбалажен отпад се неинертен отпад и истиот мора да се смести во посебни соодветни контејнери сместени на градежната локација, заштитени од екстремни временски услови - Заштита на градежните материјали и сопирање на градежните активности во услови на поројни дождови. - Областа на градежната локација да биде ограничена. - Сите позајмувања на чакал и песок, вклучувајќи ги и места каде што вишокот од ископаниот материјал ќе биде одложен мора да поседуваат соодветна дозвола/одобрување. Нема да се зема минерален 	Учесниците поврзани со изведбата на градежните активности	Во текот на конструктивната фаза од реализацијата на проектните активностите	Трошокот е вклучен во предмер пресметката

		<p>материјал (чакал, песок, камен, итн.) од околината.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Во случај на појава на загадена почва од евентуално испуштање на масла од градежната механизација загадената почва треба да се отстрани и истата да биде третирана како опасен отпад. 			
Генерирање на отпад					
Фаза на градба – сите работи	<ul style="list-style-type: none"> - Генерирање на мешан комунален отпад - Градежен шут од градежни активности - Отпад од растително потекло - Гребен асфалт 	<ul style="list-style-type: none"> - Селектирање на генерираниот отпад - Класифицирање и означување на отпадот согласно националната Листа на отпад (Службен весник бр.100/05), - Утврдување на карактерот на отпадот - Скалдирање на места предвидени за таа намена. Депониите за привремено и конечно отстранување мора да бидат лиценцирани и одобрени од Општината; - Контејнерите за секоја идентификувана категорија на отпад се обезбедени во доволни количини и се поставени соодветно. - Патеките за собирање и отстранување на отпадот и лиценцирани депонии / 	Учесниците поврзани со изведбата на градежните активности	Во текот на конструктивната фаза од реализацијата на проектните активностите	Трошокот е вклучен во предмер пресметката

		<p>преработувачки капацитети ќе бидат идентификувани за сите големи видови отпад што се очекуваат од активностите за уривање и градежни работи. За управување со опасен отпад, ќе се бараат и следат упатства / упатства од Министерството за заштита на животната средина и просторно планирање. Минералните (природни) градежни и отпадоци од уривање ќе бидат одделени од општи отпадоци, органски, течни и хемиски отпад со сортирање на терен и привремено зачувани во соодветни контејнери. Во зависност од неговото потекло и содржина, отпадот од минерални (почвен камен, итн.) ќе се смести на својата оригинална локација или повторно ќе се употреби со одобрение од Општината.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Евиденцијата за отстранување на отпадот редовно ќе се ажурира и ќе се чува како доказ за правилно управување, како што е проектирано. - Секогаш кога е можно, изведувачот повторно ќе 			
--	--	--	--	--	--

		<p>употреби и ќе рециклира соодветни и одржливи материјали. Отфрлањето на било каков отпад (вклучувајќи го и органскиот отпад) или отпадните води кон околната природа или водни тела е строго забрането.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Собирањето, транспортирањето и конечно отстранувањето / преработка на комуналниот отпад ќе биде од страна на лиценцирана компанија - Ако отпадот има една или повеќе опасни карактеристики, создавачот и/или поседувачот е должен да го класифицира во категорија опасен отпад и да постапуваат со него како со опасен отпад. - Целиот отпад ќе се собира и отстранува соодветно од лиценцирани собирачи и одложен во лиценцирани депонии;. - Градежните активности ќе завршат единствено тогаш кога сиот градежен отпад ќе биде отстранет (не смее да остане отпад на градежната локација)/ ќе биде собран од страна на овластена компанија. 			
--	--	--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Забрането е да се пали отпад на градежната локација. - Отпадот што ќе се создаде за време на престојот и работењето на работниците на изведувачот, со применување на најдобрите практики за управување, треба да биде собран, превезен и сместен на депонија што ги исполнува основните стандарди согласно законските акти. 			
Фаза на градба – сите работи	Токсични / опасни материјали и управување со отпад. Управување со материјали	<ul style="list-style-type: none"> - Привремено складирање на место на сите опасни или токсични супстанции (вклучувајќи и отпад) ќе бидат во безбедни контејнери означени со детали за состав, својства и информации за ракување. Хемикалиите ќе се управуваат, употребуваат и ќе се отстрануваат, како и преземените мерки на претпазливост, како што се бара во Безбедносните правила за податоци (MSDS) - Опасните супстанции (вклучувајќи и течни отпадоци) ќе се чуваат во контејнер со заштита од истекување за да се спречи истекување и протекување. Овој контејнер ќе поседува 	Учесниците поврзани со изведбата на градежните активности	Во текот на конструктивната фаза од реализацијата на проектните активностите	Трошокот е вклучен во предмер пресметката

		<p>секундарен систем за задржување, како што се bunds (на пример, затворен контејнер), двојни ѕидови или слично. Системот за секундарен задржување мора да биде без пукнатини, да може да го истури истури и да се испразни брзо.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Контејнерите со опасни супстанции мора да се чуваат затворени, освен кога се одлагаат или отстрануваат материјали / отпад. Тие не смеат да се ракуваат, да се отвараат или да се складираат на начин што може да предизвика нивно истекување. - Контејнерите со запалив или реактивен отпад мора да се сместат најмалку 15 метри (50 стапки) од имотот на објектот. Големи количини на гориво нема да се чуваат на самата локација. - Отпадот никогаш не се меша и се транспортира од специјално лиценцирани превозници и се отстранува / обработува само во лиценцирана постројка. - Боите со токсични состојки или растворувачи или бои на база на олово нема да се 			
--	--	--	--	--	--

		<p>користат.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Опасниот отпад ќе се транспортира и ракува само од лиценцирани компании во согласност со националната регулатива. - Опасниот отпад ќе се отстранува само на лиценцирани депонии или се обработува во лиценцирани погони за преработка. - Нема да се користат нови материјали што содржат азбест или боја на база на олово. - Груб агрегат во бетон кој се применува и се користи во рехабилитацијата треба да одговара на барањата за издржливост и градација. Агрегатот мора да биде примарен (да не е користен претходно) и по можност локално произведен. - Минералните ресурси (агрегат, песок, чакал, итн.) се набавуваат само од лиценцирани компании со важечки отстапки за екстракција / експлоатација. Компаниите мора да докажат мерки за управување со животната средина и 3 & C. - Се користат постојните каменоломи и асфалтни бази; 			
--	--	---	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Производителот на асфалт, бетон и каменолом со камен мора да ги добие / да ги има сите потребни дозволи за работа и емисија и сертификати за квалитет. и мора да достави доказ за сообразност со сите национални закони за животната средина и H & S. - При нанесувањето на асфалт и битуменска емулзија ќе се земат во предвид метролошките податоци и условите кога се планираат и спроведуваат (врнежливи периоди, облачно, ладилно и депонирање, итн.) - Осигураување дека сите транспортни возила и машини се опремени со соодветна опрема за контрола на емисиите, редовно одржувани и атестирани. - Позиционирањето на распрснувачот за емулзија треба да биде такво за да се залепи надвор од површината што треба да се подготви или запечатена со прајмер. <p>Сите материјали треба да бидат одобрени од инѓинерот за надзор.</p>			
--	--	--	--	--	--

Влијанија заради зголемено ниво на бучава					
Фаза на градба – сите работи	- Зголемено ниво на бучава, како резултат на градежни активности	- Градежните активности може да се изведуват само дење (07-19 часот). - Градежните активности треба соодветно да се планираат за да се намали времето на користење на опремата што создава најголема бучава. - За време на оперирањето, капаците за генераторите на моторот, компресорите за воздух и другата механичка опрема за која е потребно електрично напојување, треба да бидат затворени и опремата треба да биде поставена што е можно подалеку од резидентната област.	Учесниците поврзани со изведбата на градежните активности	Во текот на конструктивната фаза од реализацијата на проектните активностите	Трошокот е вклучен во предмер пресметката
Фаза на градба – сите работи	- Културно наследство (случајни наоди)	Во случај на случајни наоди, градежните работи мора веднаш да запрат, а надлежните органи, (Министерството за култура, Дирекцијата за заштита на културното наследство - Скопје и Музејот и институт Штип), се информираат во рок од 24 часа според националните процедури. Работите ќе продолжат после одобрување од надлежните органи.	Учесниците поврзани со изведбата на градежните активности	Во текот на конструктивната фаза од реализацијата на проектните активностите	Не е апликативно

Фаза на градба – сите работи	- Влијание на биодиверзитетот	- Градежната локација ќе зафаќа минимален простор; - Отворен пожар и палење на отпадот е строго забрането; - Строго забрането е собирање/заловување и другите видови нарушувања на животните и растенијата и шумските производи; - Кога ќе се зазеленува локацијата, ќе се користат само локални растенија;	Учесниците поврзани со изведбата на градежните активности	Во текот на конструктивната фаза од реализацијата на проектните активностите	Не е апликативно
Оперативна фаза					
Управување со отпад					
Фаза на градба – сите работи	- Генерирање на комунален отпад од посетители и корисници на локалниот пат	- Сключување на Договор со локално Комунално претпријатие за собирање и транспорт на генерираниот отпад до лиценцирана депонија	Корисникот	Во фазата на користење на локалниот пат, на пешачките патеки и на урбаната опрема	Во зависност од трифникот на општинското комунално претпријатие,
Табела 11. План за ублажување на влијанијата					

8. Активности за следење

Од суштинско значење е да се дизајнира програма за следење и фреквенција на следење на соодветен начин, со цел да се покажат вкупните перформанси на работа на проектот како и краткорочни влијанија на врвните градежните активности. Поконкретно, како интегрален и критичен дел на ПУЖС, програмата за мониторинг на животната средина треба да ги содржи следните цели:

- Одредување на реалниот степен на влијанијата;
- Контрола на влијанија кои се генерирани од процесот на градење и оперативната фаза;
- Проверка на стандардите за загадување на животната средина кои се применуваат за проектот во текот на изградбата;
- Проверка и следење на процесот на имплементација на решенија за заштита на животна средина за време на градењето;
- Предлагање на мерки за ублажување во случај на неочекувани влијанија;
- Проценка на влијанието на мерките за ублажување во градежната и оперативната фаза.

Проектот ќе го спроведе планот за мониторинг на животната средина: (i) да ја провери работата на изведувачот во текот на имплементацијата на проектот, со цел да се провери договорната согласност со предвидените мерки за ублажување, а потоа и (ii) да се проценат реалните влијанија врз животната средина на проектот во годините по завршувањето на проектот. Главните компоненти на планот за мониторинг се:

- Треба да се следат еколошките параметри;
- Треба да се следат специфични области, локации и параметри;
- Применливи стандарди и критериуми;
- Времетраење и зачестеност;
- Институционални одговорности; и
- Трошоци.

Надзорниот инженер, ангажиран од страна на општината, има обврска да ја набљудува и проценува имплементацијата на предложените мерки во рамките на планот за набљудување и да го известува инвеститорот и канцеларијата за проектот ПЛРК (Проектна канцеларија/Општина Конче. Општината ќе известува за состојбата на животната средина и примената на мерките за ублажување и набљудување во редовните извештаи за напредокот на подпроектот и во посебниот Извештај за на секои три месеци (доколку не е поинаку подредено од страна на стручното лице за животна средина), одобрено од страна на специјалистот за животна средина од СБ) до експертот за животна средина.

Табела 5 План за мониторинг

Табела 12 план за следење					
Фаза на изградба					
Кој	Каде	Како	Кога	Од кого	Колкав
<i>Параметар треба да се следи?</i>	<i>Треба да се следи тој параметар?</i>	<i>Треба да се следи тој параметар (што треба да се мери и како)?</i>	<i>Треба да се следи тој параметар (време и зачестеност)?</i>	<i>Треба тој параметар да се следи– (одговорност)?</i>	<i>е трошокот поврзан со спроведувањето на следењето</i>
Фаза на предизведба					
1. Проверка на потребна документација (дозволи, ИЗЖС и др.)	- Канцеларии на општина Конче	Визуелна проверка на потребна документација	Пред почетокот на градежните активности	Надзорен инжењер, претставник од општината, ПЛРК ЕЖС,	- Вклучено во буџетот на под-проектот
2. Известување на јавни и надлежни институции	- Простории на изведувач	Визуелна проверка на потребна документација	Пред почетокот на градежните активности	Надзорен инжењер, претставник од општината, ПЛРК ЕЖС,	- Вклучено во буџетот на под-проектот
3. План за сообраќаен режим	- Канцеларии на општина Конче	Проверка на документација	Пред почетокот на градежните активности	Надзорен инжењер, претставник од општината, ПЛРК ЕЖС,	- Вклучено во буџетот на под-проектот
Фаза на реконструкција/иведба					
4. Мерки за безбедност и здравје при работа на работниците и Безбедносни мерки за локалното население и	- Сите работи	Проверка на документација и визуелни проверки во текот на изведувањето на градежните работи	Во тек на подготвителни работи и константно во тек на изведба на градежни работи	Надзорен инженер, ПЛРК ЕЖС, Општинска инспекција	- Вклучено во буџетот на под-проектот

План за управување со животна средина за подпроектот "Подобрување на пристапност и атрактивност на „Сончева езерска населба Мантово“ и околината“

другите посетители на градилиштето					
5. Појава на фугативна прашина при изведна на градежни активности Издувни гасови од градежна механизација и возила	- Сите работи	Визуелна проверка на присуството на прав и издувни гасови; мерење во случај на приговори или негативни наоди	Константно во тек на изведба на градежните работи	Надзорен инжењер, ПЛРК ЕЖС, Општинска инспекција	- Вклучено во буџетот на под-проектот
6. Излевање на погонско гориво или моторни масти и масла, Испуштање на отпадни комунални води од работници Хаварии на градежна механизација Заматување на водите преку внес на градежен материјал или отпад	- Сите работи	Визуелна проверка на присуството на нафтени дамки на почвата. Визуелна проверка за испуштања и маслени дамки во најблиското водно тело; земање мостри и лабораториски испитувања во случај на контаминација	Константно во тек на изведба на градежните работи	Надзорен инжењер, ПЛРК ЕЖС, Општинска инспекција	- Вклучено во буџетот на под-проектот
7. Истекување на горива и масла од градежна механизација, процес кој може да предизвика влијанија врз подземните води, бидејќи нејзината филтрација оди преку почвата; Несоодветно	- Сите работи	Визуелна проверка на присуството на нафтени дамки на почвата; земање примероци и лабораториски испитувања во случај на поголеми излевања	Константно во тек на изведба на градежните работи	Надзорен инжењер, ПЛРК ЕЖС, Општинска инспекција	- Вклучено во буџетот на под-проектот

План за управување со животна средина за подпроектот "Подобрување на пристапност и атрактивност на „Сончева езерска населба Мантово“ и околината“

управување со создадениот отпад на локација; Загадување на подземните води и почвата може да се случи и во случај на несреќи и итни случаи.					
8. Генерирање на мешан комунален отпад. Градежен отпад од градежни активности. Земјински материјал, изгребан асфалт; управување со отпадот и соодветно собирање, транспорт и отстранување	- Сите работи	Физичка селекција на отпадот според тип на отпад; Контрола на документација за предаден отпад на овластени компании; Визуелна проверка за несоодветно одложен отпад и сите други мерки за ублажување дадени во планот за ублажување; Општински одобренија; евиденција за отпад	Константно во тек на изведба на градежните работи	Изведувач, Надзорен инженер, ПЛРК ЕЖС, Општинска инспекција	- Вклучено во буџетот на под-проектот
9. Појавување и генерирање на опасен отпад од градежни активности	- Сите работи	Визуелна инспекција на проверка на опасен отпад; проверка на евиденција за отпад; Контрола на документација за предаден отпад на лиценцирани компании;	Константно во тек на изведба на градежните работи	Изведувач, Надзорен инженер, ПЛРК ЕЖС, Општинска инспекција	- Вклучено во буџетот на под-проектот
10. Зголемено ниво на бучава, како резултат на градежни активности	- Сите работи	Ревизиска оценка на нивото на бучава; мерење во случај на приговори или негативни наоди.	Константно во тек на изведба на градежните работи	Изведувач, Надзорен инженер, ПЛРК ЕЖС, Општинска инспекција	- /

Оперативна фаза					
Управување со отпад					
1. Генерирање на комунален отпад од посетители и корисници на локалниот пат и пикник област; соодветно управување со отпадот	<ul style="list-style-type: none"> - Рехабилитација на локален пат - Пешачка патека до Тесковечка Чука - Патека „Влашки колиби – Манастир Св. Ѓорѓи“ - Осветлување на локалитет Влашки Колиби: - Урбана опрема: 	/	Според динамика на Јавно комумално претпријатие	Општинско комунално претпријатие	- /
Табела 12 план за следење					

АНЕКС:

Одлука за одобрување на елаборат за заштита на животната средина за рехабилитација на локален пат, с. Долна Враштица до с. Габревци, од км 0 + 602,61 до км 6 + 792,60

ОПШТИНА КОНЧЕ
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 24 став 7 од Законот за животна средина (Сл.в на РМ бр:53/2005 , Сл.в РМ бр:81/2005 , Сл.в на РМ бр:24/2007 , Сл.в на РМ бр:159/08 , Сл.в на РМ бр:83/2009 , Сл.в на РМ бр:48/2010 , Сл.в.124/10 и Сл.в.51/11 и Сл.в на РМ бр.123/2012,Сл.в на РМ бр.44/2013, Сл.в на РМ бр.93 /2013, Сл.в на РМ бр.187/2013, Сл.в на РМ бр.42/14, Сл.в на РМ бр.44/2015, Сл.в на РМ бр.129/15 и Сл.в на РМ бр.192/2015), Градоначалникот на Општина Конче постапувајќи по барањето на **ЕЛС Општина Конче**, за одобрување на Елаборат за заштита на животната средина, поднесено и заверено со Уп.1 Бр.12-6 од 11.07.2017 година, донесе:

РЕШЕНИЕ

за одобрување на елаборат за заштита на животната средина
за Рехабилитација на локален пат с.Долна Враштица до с.Габревци од
КМ 0+602.61 до КМ 6+792.60”

Општина Конче

СЕ ОДОБРУВА Елаборатот за заштита на животната средина заверен во Уп.1 Бр. 12-6 од 11.07.2017 година за вршење на дејност или активност според Уредбата за дејностите и активностите за кои задолжително се изработува елаборат, а за чие одобрување е надлежен Градоначалникот на општината (Сл.в. на РМ бр.80/2009, 32/2012 и 44/2013), Прилог I Поглавје X Точка 1 на **ЕЛС Општина Конче**, со роковите предложени во програмата за животната средина.

Образложение

Од **ЕЛС Општина Конче** е поднесено барање и заверено со Уп.1 Бр.12-6 од 11.07.2017 година за одобрување на Елаборат за заштита на животната средина за вршење на дејност или активност според Уредбата за дејностите и активностите за кои задолжително се изработува елаборат, а за чие одобрување е надлежен Градоначалникот на општината (Сл.в. на РМ бр.80/2009 и 32/2012), Прилог I Поглавје X Точка 1.

Со барањето беше приложена следната документација: Елаборат за заштита на животната средина (во три примерока, во електронска и печатена форма).

Градоначалникот на Општина Конче по разгледувањето на елаборатот за заштита на животната средина за вршење на дејноста или активноста според Уредбата за дејностите и активностите за кои задолжително се изработува елаборат, а за чие одобрување е надлежен Градоначалникот на општината (Сл.в. на РМ бр.80/2009 и 32/2012), Прилог I Поглавје X Точка 1 и приложената документација кон истиот, констатира дека во предметниот елаборат заверен со Уп.1 Бр.12-6 од 11.07.2017 година составен од текстуален дел и графички прилози е изработен според барањата дефинирани со Правилникот за формата и содржината на елаборатот за заштита на животната средина, постапката за нивно одобрување, како и начинот за водење на регистарот за одобрени елаборати (Службен весник на

РМ број 50/2009). Се анализирани сите извори и видови на можни влијанија врз животната средина и се земени во предвид сите неопходни компоненти во вршењето на дејноста односно активноста за која се однесува елаборатот и врз основа на што се димензионирани и дефинирани мерките за заштита на медиумите и областите на животната средина.

Проектираните мерки за заштита содржани во Програмата за заштита на животната средина која е составен дел на елаборатот се применливи и во целост ги исполнуват условите од член 24 од Законот за животна средина (Сл.в на РМ бр:53/2005 и Сл.в РМ бр:81/2005 и Сл.в на РМ бр:24/2007 и Сл.в на РМ бр:159/08 и Сл.в на РМ бр:83/2009 и Сл.в на РМ бр:48/2010 и Сл.в.124/10 и Сл.в.51/11) и обезбедуваат оптимална заштита на животната средина.

Во врска со напред наведеното го издаваме Решението како во диспозитивот, а сопственикот на инсталацијата се задолжува целосно и без исклучоци да се придржува кон пропишаниот режим и мерки за заштита предвидени во Елаборатот за заштита на животната средина, како и кон дополнителни решенија во колку низ работата на објектот се покаже потреба од зголемен обем и вид на превенција.

Упатство за правно средство: Против оваа решение имате право за жалба во рок од 15 (петнаесет) дена до Министерот кој раководи со органот на Државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Дата
11.07.2017г.

Изработил:
Мария Илијева

Контролирал:
Томе Даневски

Одобрил:
Зоран Горѓиев

